די ייִדישע שפּראַכפּראָגראַם אַ"נ אוריאל ווײַנרײַך

(זומער 1972)

אַן אַרײַנפֿיר צו די סטילן און זשאַנערס פֿון דער ייִדישער

פּראָזע און פּאָעזיע לערער: דוד-הירש ראָסקעס

א. די ייִדישע פֿאָלקס-מעשׂה און אירע גילגולים

1. אַ פֿאָלקס-מעשׂה: דער וואָרטזאָגער
2. רב נחמן בראָסלעווער: מעשׂה פֿון אַ פֿאַרלוירענער בת-מלך
3. י.ל. פּרץ: דער קונצן-מאַכער

ב. די ייִדישע באַלאַדע און אירע גילגולים

4. אַ פֿאָלקס-באַלאַדע: צוועלף אַ זייגער בײַ דער נאַכט (4 וואַריאַנטן)
5. משה-לייב האַלפּערן: באַלאַדע פֿון דעם לעמבערגער דײַטש
6. איציק מאַנגער: די באַלאַדע פֿון דעם שנירל שטערן; באַלאַדע פֿונעם ייִד וואָס איז דערגאַנגען פֿון גראָ ביז בלאָ.

ג. רעאַליזם/אימפּרעסיאָניזם

7. א.מ. ווײַסענבערג: דור הולך ודור בא
8. ל. שאַפּיראָ: שפֿוך חמתך

ד. דער מאָנאָלאָג

9. שלום-עליכם: גיטל פּורישקעוויטש

ה. סטילן פֿון דערווײַטערונג

10. משה קולבאַק: „עלעקטריע" (פֿון זעלמעניאַנער)
11. דוד בערגעלסאָן: יורדים

ו. פּראָזעליד

12. אַבֿרהם סוצקעווער: אַ לחיה אין רעגן

די ייִדישע שפּראַכפּראָגראַם אין אוריאל ווײַנרײַך

זומער 1972

די הויפּטסטילן און זשאַנערס פֿון דער מאָדערנער ייִדישער פּאָעזיע און פּראָזע

א. אַ ציקל איך־לידער

1. מאָריס ראָזענפֿעלד – דער טרערן־מיליאָנער
2. יהואָש – אַ זאַמען ליכט
3. דוד האָפּשטיין – אין ווינטער־פֿאַרנאַכטן 1912
4. ה. לייוויק – אויף די וועגן סיביריער; איבער די שלאָפֿנדיקע אויגן 1915
5. משה־לייב האַלפּערן – גיגבילי 1919
6. יעקבֿ גלאַטשטיין – 1919
7. משה קולבאַק – וועלט 1920
8. פּרץ מאַרקיש – Maestoso Patetico 1921
9. איציק מאַנגער – איך, דער טרובאַדור; אַ טונקעלע האַנט 1933
10. אַבֿרהם סוצקעווער – רעגן פֿון בלומען און פֿאַרבן 1940

ב. פּראָזע־מײַסטערס

11. דער נסתּר – פּויליש 1908
12. דוד בערגעלסאָן – צווישן עמיגראַנטן 1923
13. יצחק באַשעוויס – דער ייִד פֿון בבֿל 1931

ג. די פּאָעמע

14. י.י. שוואַרץ – פֿון קענטאַקי 1922
15. משה קולבאַק – רײַסן 1922
16. יעקבֿ גלאַטשטיין – דער בראַצלאַווער צו זײַן סופֿר 1943-1953

YIDDISH S1132G

[illegible] און עקסטרע פֿאַר רײַזלען

אוריאל ווײַנרײַך-פּראָגראַם פֿון ייִדישער שפּראַך ליטעראַטור און קולטור

ייִדיש S1132G

זומער 1972

דוד-הירש ראָסקעס

זמן-אַרבעט

לענג: זיבן - צען זײַטן, אַ שורה איבער אַ שורה.

טערמין: ביזן 7טן אויגוסט.

1. איטלעכער פֿון אײַך קלײַבט אויס אַ פּאָעט. באַקענט זיך מיט זײַן פּאָעטישן שאַפֿן. נאָך דעם ווי איר האָט גוט צעקײַט דעם פּאָעטס סטיל, טעמאַטיק, אד״גל, קלײַבט אויס איינס ביז דרײַ לידער, וואָס לויט אײַער אָפּשאַץ געהערן זיי אין אַן אַנטאָלאָגיע פֿון דער מאָדערנער ייִדישער פּאָעזיע.

2. שרײַבט אַ פּרטימדיקן אַנאַליז פֿונעם ליד אָדער לידער; פֿאַרטײַדיקט דעם אויסקלײַב אײַערן.

(א) דוד אײנהאָרן — משה

ב. משה בראָדערזאָן — זון פּישמאַן

(ג) זישע לאַנדוי — ד/ד מילער

(ד) בער האָראָוויץ — JIM

ה. א. מ. פֿילאַן — מרים

(ו) לײב נײדוס — שימען

ז. ~~אשר שוואַרצמאַן~~ — ישראל שטערן

(ח) אסתר שומיאַטשער — סאָניע

די אוריאל װײַנרײַך-פּראָגראַם פֿון ייִדישער שפּראַך, ליטעראַטור און קולטור

זומער 1973

מיטלער קורס אײנס: די סטיליסטישע זשאַנערס פֿון דער מאָדערנער ייִדישער פּראָזע

לערער: דוד-הירש ראָסקעס

א. פֿאָלקישער סטיל און זײַן סטיליזאַציע

1. אַ פֿאָלקס-מעשׂה - דער האָרטזאָגער

2. י.-ל. פּרץ - דער קונצן-מאַכער

ב. פּובליציסטישער סטיל

3. דער דריטער צוזאַמענפֿאָר פֿון „בונד"; די ייִדישע סאָציאַליסטן און דער ייִדישער גורל (1900)

4. י.-ל. פּרץ - האָפֿענונג און שרעק (1906)

5. א. װײַטער - דער גאָון (1911)

6. ~~בער באָראָכאָװ - װאָס װילן די פּועלי-ציונים? (1917)~~

ג. שרײַב- און רײדסטיל

7. שלום-עליכם - בריװ פֿון נערװי צו די אָדעסער פֿרײַנד (1908)

8. שלום-עליכם - דער נס פֿון הושענא רבה (1909)

ד. װיסנשאַפֿטלעכער סטיל

9. מאַקס װײַנרײַך - „אינעװײניקסטע קאָנטראַסטן" פֿון: דער װעג צו אונדזער יוגנט (1935)

10. ~~שלמה ביקל - פּשטות און „פּרימאַט-שפּראַך" (1938/1969)~~

ה. הײַנטיקער נאָרמאַטיװער סטיל

11. מיכאל אַסטור - די ייִדיש-װעלטלעכע װילנע (1969)

ו. מעטאַפֿאָרישער סטיל

12. אַבֿרהם סוצקעװער - די לװיה אין רעגן (1954)

זמן-אַרבעט * מיטעלער איינס * דוד-הירש ראָסקעס

די דרײַ ניוואָען פֿון מאַנגערס „מגילה-לידער"

1. עלעמענטן פֿון דער טראַדיציאָנעלער פורים-שפּיל.
2. ~~אַנאַכראָניסטישע~~ אַנאַלאָגישע עלעמענטן פֿונעם ייִדישן לעבן-שטייגער אין מיזרח-אייראָפּע.
3. פּאָעטישע עלעמענטן פֿון מאַנגערס פֿאַנטאַזיע.

<u>לענג</u>: פֿינעף געשריבענע זײַטן, אַ שורה איבער אַ שורה.

<u>טערמין</u>: דעם 6טן אויגוסט.

<u>הערה</u>: די אַרבעט רעכנט זיך ווי 40% פֿון דער מיינונג. שרײַבט אַ קאָרעקטן ייִדיש. ניט קיין רשימה „עלעמענטן" וויל מען, נײַערט אַן אמתן עסיי.

אויך דאָנערשטיק: שרײַבן אַ דיאַלאָג צווישן צוויי ייִדן נײַטיק עפּעס מיט
ווערטלעך און אויסדרוקן פֿון מאַנגערן.

די אוריאל ווײַנרײַך-פּראָגראַם פֿון ייִדישער שפּראַך, ליטעראַטור
און קולטור

זומער 1973

מיטעלער קורס II לערער: דוד-הירש ראָסקעס

ליריק

א. אַבֿרהם רייזען - מאַי קאַ משמע-לן (1905)
ב. יוסף ראָלניק - קרעשמשעניע (1915)
ג. יהואָש - אַ זאַמען ליכט
ד. זישע לאַנדוי - פֿאַראַנען ווערטער (1916-18)
איז דער היליקער בעל-שם-טובֿ (1916-18)
ה. דוד האָפּשטיין - אין ווינטער-פֿאַרנאַכטן (1912)
ו. ה. לייוויק - יעזוס (1915)
אויף די וועגן סיבירער (1915)
מענטשן האָבן באַדאַרפֿט קומען (1959)
ז. לייב קוויטקאָ - עשׂו (אַרום 1917)
ח. פּרץ מאַרקיש - „מיט ליפּן אײַנגעקלעמטע איינס אַן צוויטן“ (1919)
ט. משה-לייב האַלפּערן - Maestoso Patetico (1921)
Memento Mori (1919)
די לעצטע (1924)
י. יעקבֿ גלאַטשטיין - 1919
מירטל-טויבן (1919)
מאָצאַרט (1946)
כ. א. לעיעלעס - אין סאָבוויי 2 (1926)
לאָדזש (1947)
ל. איציק מאַנגער - אַ טונקעלע האַנט (1933)
עקידת איציק (1935)
מ. לייזער וואָלף - אַ מאָרד (די 30ער)
נ. י.-י. שוואַרץ - „ליב איך די ערד“
אַלטוואַרג
ס. אַבֿרהם סוצקעווער - בלאָנדער באַגינען (1935)
דער שניי אויפֿן חרמון (1948)
ע. מאַני לייב - פֿון מײַן היגל
ווערטער
זיי
(1953-1940)

פּראָזע

פּ. דער נסתּר - בזיליש (1908)

צ. דוד בערגעלסאָן - צווישן עמיגראַנטן (1923)

ק. יצחק באַשעוויס - דער ייִד פֿון בבֿל (1931)

פּאָעמע

ר. משה קולבאַק - רײַסן (1922)

די אוריאל ווײַנרײַך-פּראָגראַם פֿון ייִדישער שפּראַך, ליטעראַטור און קולטור

זומער 1974

„המשך און בײַט אין די זשאַנערס פֿון דער מאָדערנער ייִדישער ליטעראַטור"

אלף. לעגענדאַרישע דערציילונג

1. נחמן בראַסלאַווער: מעשׂה מרבֿ ובן-יחיד (דערציילט 1807)
2. אײַזיק-מאיר דיק: דער יורד (1855)
3. י.ל. פּרץ: צווישן צוויי בערג (1900)
4. דער נסתּר: פּויליש (1908)
5. יצחק באַשעוויס: דער שפּיגל (1956)

בית. ליריק

6. „אַלע וואַסערלעך פֿליסן אַוועק"
7. אַבֿרהם רייזען: מאַי קאָ משמע-לן? (1905)
8. דוד האָפֿשטיין: אין ווינטער-פֿאַרנאַכטן (1912)
9. ה. לייוויק: יעזוס (1915)
10. יהואָש: אַ זאַמען ליכט
11. פּרץ מאַרקיש: „מיט ליפּן אײַנגעקלעפּטע אײנס אָן צווייטן" (1919)
12. משה-לייב האַלפּערן: (1919)
13. משה קולבאַק: „וועלט!" (1920)
14. לייזער וואָלף: די בולוואַנסקע מויד (1928)
15. איציק מאַנגער: רחל גייט צום ברונעם נאָך וואַסער (1935)
16. אַבֿרהם סוצקעווער: רעגנס פֿון פֿאַרבן און בלומען (1940)
17. מאַני לייב: זיי (1940-1953)

גימל. בריוו-שטעלער

18. מסדר אגרת (1825)
19. שלום-עליכם: פֿון <u>מנחם-מענדל</u> בוך 2 (1896)

דלת. רעאַליסטישע פּראָזע

20. מענדעלע: פֿון <u>מסעות בנימין השלישי</u> (1878)
21. דוד בערגעלסאָן: יורדים (1909-10)
22. ל. שאַפּיראָ: רויך (1919)

מיטלער II * צמאן-אַרבעט * פֿאַר דוד-הירש ראָסקעס

די טאָפּל-וויזיע פֿונעם ייִדישן פּאָעט

טעזיס: דער ייִדישער פּאָעט לעבט אין (לכל-הפחות) צוויי וועלטן אויף אַ מאָל. לעבט ער אין דער נײַער היים, בענקט ער נאָך דער „אַלטער״. אין דער טאָגטעגלעכער אידישקייט זעט ער שפּורן פֿונעם וווּנדערלעכן אַמאָל. מיט אַנדערע ווערטער — עס קומט אין אים פֿאָר אַ שפּאַלטונג אין צײַט און אָרט.

פֿאַרגעבר: צו דעפֿינירן אָט די טאָפּלטע וויזיע בײַ די ווײַטערדיקע פּאָעטן:

1. א. לייעלעס — „לאָדזש״.*
2. איציק מאַנגער — „עקידת איציק״.
3. י. י. שוואַרץ — „ליד אין די ערד״.
4. אַבֿרהם סוצקעווער — „דער שניי אויפֿן חרמון״ (סיבירער קינדער-יאָרן, ווילנער געטאָ און מדינת-ישׂראל)
5. מאַני לייב — „ציי״ (קלאַנגען אויף די זעקס מיליאָן)**

טערמין: דעם 3טן אויגוסט 1973

לענג: פֿינעף - צען געשריבענע זײַטן.

---

* הערה צו לייעלעסעס ליד: באַלוט איז געווען דער לאָדזשער איסט-סײַד.

** מאַני לייבס ליד איז אַ סאָנעט. די פּאָעמע איז דאָ ווינציק.

801 W

מיטעלער צוויי - 1132
ד"ר דוד-הירש ראָסקעס

דאָס בילד פֿונעם שטעטל בײַ די קלאַסיקערס

1. מענדעלע מוכר-ספֿרים - מסעות בנימין השלישי (1878)
מוסטערווערק פֿון דער ייִד' ליט' נומ' 4, בועניאָס איירעס 1958

2. י. ל. פּרץ - בילדער פֿון אַ פּראָווינץ-רײַזע (1891)

- אַלע ווערק, נ"י: ציקאָ פֿ"ג, 11 209-119

3. - די טויטע שטאָט (1895-1900) דאָרט, 111, 85-75

4. - דער קונצן-מאַכער (1904-1915) דאָרט, V 151-147

5. שלום-עליכם - די שטאָט פֿון די קליינע מענטשעלעך (1901)

- אַלע ווערק פֿון ש"ע, בועניאָס איירעס: איקוף, 1954,
VI, 17-11

6. - דרײפֿוס אין כתרילעווקע (1902) דאָרט, 46-41
7. - מילכיקס (1903) דאָרט, 300-294
8. - די גרויסע בהלה פֿון די קליינע מענטשעלעך (1904)
דאָרט, 147-104

502 E

קאָלאָמביע-אוניווערסיטעט

זומער 1975

וועלטאַלטער-קורס - 3201
ד"ר דוד-הירש ראָסקעס

<u>די אַפּאָקאַליפּטישע טעמע אין דער מאָדערנער ייִדישער ליטעראַטור</u>

1. פֿיר פּאָגראָם-לידער: איינס בײַגעלייגט; די איבעריקע אין <u>ייִוואָ-בלעטער</u> XXX111 (1949), 239-243.

2. חיים-נחמן ביאַליק - די שחיטה-שטאָט (1904/06)
ביאַליק, <u>אויסגעקליבענע שריפֿטן</u>, בוענאָס-אײַרעס, 1964, זז' 27-39.

3. משה-לייב האַלפּערן - אַ נאַכט (1916)
האַלפּערן, <u>אין ניו-יאָרק</u>, נ"י, 1954, 183-224.

4. ל. שאַפּיראָ - ווײַסע חלה (1919)
<u>שריפֿטן</u>, זומער 1919, 16 זז' נומערירט באַזונדער.

5. יעקבֿ גלאַטשטיין - 1919
גלאַטשטיין, <u>פֿון מײַן גאַנצער מי</u>, נ"י 1956, ז' 378.

6. ה. לייוויק - די שטאָל (1920)
לייוויק, <u>אַלע ווערק</u>, נ"י 1940, I, זז' 189-212.

7. אַ. לעיעלעס - די מעשה פֿון הונדערט (1920)
לעיעלעס, <u>געקליבענע לידער</u>, נ"י, 1968, זז' 23-37. (פֿאַרשטעלן ז' 22)

8. פּרץ מאַרקיש - די קופּע (1921)
שמערוק, <u>אַ שפּיגל אויף אַ שטיין</u>, ת"א, 1964, זז' 414-421.

9. אהרן צייטלין - יוסף דילה רינה (1926)
<u>וואַרשעווער שריפֿטן</u>, 1926/27, 32 זז' נומערירט באַזונדער.

10. אַבֿרהם סוצקעווער - געהיימשטאָט (1945-1947)
סוצקעווער, <u>לידער פֿון ים-המוות</u>, ת"אָ, 1968, זז' 197-293.
(פֿאַרשטעלן ז' 196)

זמן-אַרבעט   מיטעלער צווײ 1132   דוד-הירש ראָסקעס

שטאָט און שטעטל -- ליטעראַטור און לעבן

פֿאַרגלײַכט מענדעלעס באַרדיטשעוו און פּרצעס טישעוויץ מיטן בילד פֿון ביידע מקומות וואָס באַווײַזט זיך אין חוץ-ליטעראַרישע אָדער שפּעטערדיקע מקורים.

--פֿאַר וואָס און ווי אַזוי גיבן זיך ביידע שרײַבערס אָפּ מיט דער פּראָבלעם אָרעמקייט?

--וואָסערע אַספּעקטן פֿון ייִדישן לעבן האָט דער שרײַבער אַרויסגעהויבן און וואָסערע האָט ער פֿאַרזען?

--ווי דערקלערט זיך אָט די סעלעקציע?

--ווי זענען די שרײַבערס אַנדערש?

טעקסטן: <u>מסעות</u>, קאַפּ' 10-11
<u>בילדער</u>, קאַפּ' ב-ט

ביבליאָגראַפֿיע:

א. קסעראָקסירטע זײַטן פֿון מאַרגאַלים און לעשטשינסקי

ב. דינה און דוד ראָסקעס, <u>דאָס שטעטל-בוך</u> (ענגליש), זז' 2-30, 107-122, 130-133, 149-151, 196-208.

לענג: צען ביז פֿופֿצן זײַטן

טערמין: ביזן 5טן אויגוסט